

7.7.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

VN/15298/2019

Valtiokonttorin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työtaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Valtiokonttorin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työtaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamiseksi siten, että lakeihin lisättäisiin aiempaa yksityiskohtaisemmat säännökset siitä, millä tavalla vakuutuslaitosten asiantuntijalääkäreiden edellytetään ottavan kantaa laitoksille toimitettaviin lääketieteellisiin selvityksiin. Samalla ehdotetaan kumottavaksi laeissa olevat säännökset, joiden mukaan vakuutuslaitosten asiantuntijalääkäreiden asiakirjamerkintöihin ei sovelleta terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä annetun lain 23 §:ää. Lisäksi luonnoksessa ehdotetaan täsmennettäväksi työtaturma- ja ammattitautilain 81 §:n säännöstä ansionmenetykskorvauksen perusteena olevasta työansiokäsitteestä. Pyydettyä lausuntonaan Valtiokonttori toteaa seuraavaa:

Valtiokonttori huolehtii valtioon palvelussuhteessa olevan työ- ja virkasuhteeseen liittyvästä työtaturma- ja ammattitautiturvasta. Työtaturma- ja ammattitautilain säännöksiä sovelletaan myös eräiden erityislakien nojalla Valtiokonttorin hoidettavaksi kuuluvien korvausten käsittelyssä. Valtiokonttorin asiantuntijalääkärit toimivat näiden etuasasioiden käsittelyssä osana Valtiokonttorin sisäistä ratkaisuprosessia yhdessä muiden Valtiokonttorin asiantuntijoiden kanssa virkavastuulla. Asiassa tehtävän kokonaisarvion perusteella hakijalle annetaan perusteltu päätös, johon hän halutessaan voi hakea muutosta. Päätöksen perusteluiden merkitys korostuu tilanteissa, joissa hakijan oikeus etuuteen evätään joko kokonaan tai osittain.

Valtiokonttori pitää työtaturma- ja ammattitautilain 121 §:ään esitettyjä muutoksia tarpeellisina ja perusteltuina. Ehdotus, jonka mukaan laillistetun lääkärin ei tarvitsisi osallistua asian valmisteluun silloin, kun se on ilmeisen tarpeetonta, antaisi vakuutuslaitokselle harkintavaltaa asiantuntijalääkärin osallistumiselle etuus- tai korvausasian ratkaisemiseen ja mahdollistaisi asian ratkaisemisen ilman lääkärin kannanottoa muun muassa silloin, kun kysymys olisi etuudesta, joka myönnetään täysin hakemuksen mukaisesti. Esitysluonnoksen perusteluista poiketen Valtiokonttori kuitenkin katsoo, että vakuutuslaitoksilla tulisi olla harkintavaltaa asiantuntijalääkärin osallistumiselle asian ratkaisemiseen myös silloin, kun arvioitavana on vahinkoa kärsineen oikeus ansionmenetykskorvaukseen työ- tai toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi.

7.7.2020

Merkittävä osa vahinkotapahtumista aiheuttaa vahingoittuneelle lyhyen työkyvyttömyyden. Tilanteissa, joissa työ- tai toimintakyvyn heikkenemisen syy-yhteys vahinkotapahtumaan on selvä eikä vakuutuslaitos poikkea hoitavan lääkärin arviosta, asiantuntijalääkärin osallistuminen asian ratkaisuun ei Valtiokonttorin näkemyksen mukaan ole tarkoituksenmukaista eikä vakuutetun oikeusturvan toteutumisen kannalta tarpeellista.

Valtiokonttorin katsoo, että kohdistamalla asiantuntijalääkäreiden resurssit tarkoituksenmukaisella tavalla asiaryhmiin, joissa lääketieteellisellä harkinnalla on etuudenhakijan oikeusturvan kannalta merkitystä, voidaan merkittävästi nopeuttaa korvausprosessia ja vähentää vakuutuslaitoksille tarpeettomista asiantuntijalääkärikäsittelyistä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Ehdotetut vaatimukset siitä, että asiantuntijalääkäri tekee merkintänsä korvausasian tietoihin selkeästi ja yleisesti tunnettuja käsitteitä käyttäen sekä vahvistaa kannanottonsa sanoin ”kunnian ja omantunnon kautta”, tukevat Valtiokonttorin näkemyksen mukaan esityksen tavoitteita lisätä sosiaalivakuutusten käsittelyprosessin tunnettuutta, avoimuutta ja joutuisuutta sekä vahvistaa järjestelmän läpinäkyvyyttä ja luottamusta päätösten oikeellisuuteen ja ovat sellaisina kannatettavia.

Siltä osin kuin esitysluonnoksessa ehdotetaan täsmennettäväksi työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:n sisältämää työansioäksitettä, Valtiokonttori toteaa muutoksen merkityksen omalle korvaustoiminnalleen olevan varsin vähäinen, eikä Valtiokonttorilla ole siitä huomautettavaa.

Valtiokonttori pitää ehdotettuja muutoksia työtapaturma- ja ammattitautilakiin perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina mutta esittää, että asiantuntijalääkärikäsittelyn välttämättömyyttä koskeviin perusteluihin tehdään muutos edellä esitetyin perustein.

Pääjohtaja

Timo Laitinen

Lakiasiainpäällikkö

Pekka Syrjänen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

toimivaltaoikeus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende